

Carlsberg grupas Piegādātāju un licences turētāju rīcības kodekss

Ievads

Mūsu apņemšanās

Carlsberg grupa apņemas dot pozitīvu pienesumu sabiedrībai un videi, izstrādājot un ievērojot ētiskas uzņēmējdarbības praksi, kā arī gādāt par ilgtspējīgu nākotni. Mēs lepojamies ar to, ka mūsu uzņēmums darbojas, pamatojoties uz ētikas principiem, un tāpēc mēs vēlamies, lai arī mūsu piegādātāji, licences turētāji un izplatītāji (turpmāk — **piegādātāji**) izmantotu šos standartus savā uzņēmējdarbībā. Izvēloties šādu nostāju, vēlamies radīt papildu ieguvumus saviem akcionāriem un ieinteresētajām personām plašākā nozīmē, tostarp mūsu darbiniekiem un darījumu partneriem, kā arī kopienām, kuru teritorijā mēs darbojamies.

Carlsberg grupa atbalsta Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, turklāt esam pievienojušies Apvienoto Nāciju Organizācijas brīvprātīgajai iniciatīvai "*Global Compact*", kas nozīmē, ka mūsu uzņēmums ievēro 10 principus šādās nozīmīgās jomās: darba ņēmēju tiesības un cilvēktiesības, darba aizsardzība, vide un ētiska uzņēmējdarbība (ieskaitot korupcijas novēršanu). Papildus minētajam *Carlsberg* grupa atbalsta savu un taisnīgu konkurenci, kā arī iestājas par darbinieku un trešo personu personas datu pienācīgu aizsardzību.

Piemērošanas joma

Šis kodekss ir saistošs visiem piegādātājiem un tādēļ tam jābūt visu to līgumu obligātai, neatņemamai sastāvdaļai, kuri tiek slēgti starp *Carlsberg* grupas uzņēmumu un piegādātāju.

Kodekss ir saistošs arī visiem piegādātāja darbiniekiem un tā piegādes ķēdei. Piegādātāja pienākums ir nodrošināt, lai nedz tā darbinieki, nedz apakšpiegādātāji, apakšuzņēmēji vai apakšlicenču turētāji, kā arī citas trešās personas, kas darbojas tā vārdā, nepārkāptu šo kodeksu. *Carlsberg* grupa periodiski pārskatīs kodeksa piemērotību un gādās par tā pastāvīgu efektivitāti, un izmaiņu gadījumā par to informēs piegādātājus.

Atbilstība

Piegādātājam ir jāievēro piemērojamie normatīvie akti (turpmāk — **piemērojamie normatīvie akti**). Šajā kodeksā ir aprakstīta rīcība, kādu *Carlsberg* grupa gaida no saviem partneriem papildus normatīvo aktu prasībām. Pēc pieprasījuma piegādātājam ir jāspēj pierādīt, ka tā darbība atbilst kodeksam un piemērojamajiem normatīvajiem aktiem.

Carlsberg grupa pastāvīgi cenšas uzlabot savu darbību un ir cieši pārliecināta, ka sadarbībā balstītu ilgtermiņa attiecību veidošana ar piegādātājiem ir ārkārtīgi svarīga mūsu uzņēmējdarbībai. Mēs augstu vērtējam godīgu un atklātu komunikāciju un uzskatām, ka caurredzamība ir būtisks veiksmīgu darījumu attiecību elements.

Konstatējot neatbilstību kodeksam, piegādātājam ir jāveic šādas darbības: i) nekavējoties jāinformē attiecīgā *Carlsberg* grupas uzņēmuma augstākā vadība un/vai tā juridiskais pārstāvis; un ii) laikus jānovērš konstatētā neatbilstība. *Carlsberg* grupa patur tiesības veikt revīziju par piegādātāja atbilstību kodeksam un šajā nolūkā piegādātājs apņemas nodrošināt *Carlsberg* grupai nepieciešamo piekļuvi telpām un informācijai.

Carlsberg grupa patur tiesības izbeigt līgumus vai atteikties slēgt darījumus ar ikvienu piegādātāju, kurš neievēro kodeksu, neskatoties ne uz vienu līguma pantu, kas paredz pretējo, turklāt ar šādu rīcību neradot *Carlsberg* grupai nekādas saistības pret piegādātāju.

1. Darba ņēmēju tiesības un cilvēktiesības

1.1. Diskriminācijas aizliegums

Piegādātājam ir aizliegts diskriminēt darbiniekus viņu rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģiskās pārliecības, politisko vai cita veida uzskatu, kastas, valstiskās vai sociālās izcelsmes, mantiskā stāvokļa, dzimšanas, arodbiedrību piederības, seksuālās orientācijas, vecuma, invaliditātes vai citu atšķirīgu īpašību dēļ.

Visiem ar nodarbinātību saistītajiem jautājumiem, sākot no darbinieka pieņemšanas darbā līdz darba attiecību izbeigšanai un aiziešanai pensijā, jābūt balstītiem vienīgi uz likumīgiem, diskrimināciju aizliedzošiem kritērijiem.

1.2. Piespiedu darbs

Piegādātāja pienākumi: i) neiesaistīties un negūt labumu no nekāda veida piespiedu darba, vergu darba vai cilvēktirdzniecības; ii) ievērot visus piemērojamus normatīvos aktus, kas saistīti ar verdzības aizliegumu un cilvēktirdzniecību, un iii) izstrādāt savu politiku un procedūras, lai nodrošinātu minēto atbilstību; iv) nodrošināt, lai piegādātāja piegādes ķēdē nepastāvētu verdzība vai cilvēktirdzniecība, veicot padziļinātas pārbaudes attiecībā uz saviem apakšuzņēmējiem, piegādātājiem un citiem tā piegādes ķēdes dalībniekiem, kā arī v) uzzinot par notikušiem vai iespējamiem attiecīgo piemērojamo normatīvo aktu pārkāpumiem, vai par faktiskiem vergu darba izmantošanas vai cilvēktirdzniecības gadījumiem piegādes ķēdē, kas ir saistīta ar jebkuru līgumu, kas noslēgts ar *Carlsberg* grupu, vai, ja ir aizdomas par šādiem pārkāpumiem, nekavējoties ziņot *Carlsberg* grupai.

1.3. Bērnu darbs

Piegādātājs nedrīkst izmantot bērnu darbu, nedz gūt labumu no tā. Visiem piegādātāja darbiniekiem ir jābūt sasniegušiem vismaz 15 gadu vecumu vai piemērojamajos normatīvajos aktos noteikto minimālo vecumu, no kāda persona drīkst sākt strādāt atkarībā no tā, kurš vecums ir lielāks. Valstīs, kurās saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas noteiktajiem izņēmumiem jaunattīstības valstīm noteiktais minimālais nodarbinātības vecums ir 14 gadi, piemēro šo zemāko personas vecumu.

Amatos, kuros jāveic bīstamas darbības, kas var apdraudēt veselību, drošību vai morāli, piegādātājs nedrīkst pieņemt darbā personas, kuras nav sasniegušas 18 gadu vecumu.

1.4. Pulcēšanās brīvība un sarunu risināšana kolektīvi

Piegādātājam ir jāievēro darba ņēmēju tiesības pievienoties (vai nepievienoties) darbinieku arodbiedrībai vai citai organizācijai pēc savas izvēles, kā arī kolektīvi risināt sarunas par savu interešu aizstāvību, nebaidoties par to, ka pret viņiem varētu tikt vērstas represīvas darbības, piemēram, iebiedēšana, aizskaršana vai darba uzteikšana.

1.5. Aizskaršana

Piegādātājam ir jāpasargā savi darbinieki no jebkādam fiziskas, verbālas, seksuāla vai psiholoģiska rakstura aizskaršanas izpausmēm, iebiedēšanas, apvainošanas vai draudiem darba vietā no kolēģu vai vadītāju puses.

1.6. Darba laiks, pabalsti, atvieglojumi un darba samaksa

Piegādātājam ir jāievēro stingrākās piemērojamo normatīvo aktu prasības vai stingrākie nozares standarti attiecībā uz minimālo algu, darba laiku, virsstundu darbu, pabalstiem un atvieglojumiem.

Piegādātājs nedrīkst piespiest darbiniekus regulāri strādāt vairāk nekā 60 stundas nedēļā, ieskaitot virsstundas (vai vairāk nekā piemērojamajos normatīvajos aktos noteikto standarta darba laiku un virsstundas).

Atlīdzība par virsstundām ir jāizmaksā regulāri, izmantojot likumīgus maksāšanas līdzekļus. Piegādātājam jānodrošina, ka darbinieki var izmantot vienu brīvu dienu septiņu dienu periodā, kā arī darbiniekiem pienākas samērīgi pārtraukumi darba laikā un pietiekami ilgs atpūtas laiks starp darba maiņām.

1.7. Apmaksāts ikgadējais atvaļinājums

Piegādātājam jānodrošina, ka visiem darbiniekiem ir tiesības uz slimības atvaļinājumu un ikgadējo atvaļinājumu, kā arī bērnu kopšanas atvaļinājumu tiem darbiniekiem, kuriem jā rūpējas par jaundzimušo vai tikko adoptētu bērnu, kā paredzēts piemērojamajos normatīvajos aktos. Nav pieļaujama darbinieku atbrīvošana no darba par šāda atvaļinājuma izmantošanu, nedz arī draudēšana par atbrīvošanu no darba.

1.8. Darba līgums

Piegādātāja pienākums ir noslēgt ar visiem darbiniekiem rakstveidā sagatavotu, saprotamu un juridiski saistošu darba līgumu.

2. Darba aizsardzība

Piegādātājam ir jānodrošina, ka tā darbiniekiem un apakšuzņēmēju darbiniekiem ir nodrošināti droši un veselībai nekaitīgi darba apstākļi, tostarp ir izstrādāti saistoši noteikumi un kārtības, ir pieejami aizsarglīdzekļi, kā arī tiek nodrošinātas apmācības par darba pienākumu drošu izpildi. Piegādātājam papildus ir aktīvi jāatklāj un jānovērš (vai pienācīgi jākontrolē) jebkāda veica riski, kas apdraud darbiniekus (un citas piegādātāja telpās un teritorijās esošas personas) un vidi. Piegādātājam ir jāizstrādā un jāievēro plāni, kuros būtu skaidri izklāstīti atbilstīgi pasākumi piegādātāja darbinieku un ar tā uzņēmējdarbību saistīto personu aizsardzībai.

2.1. Sistēmas, dokumentācija un negadījumi

Saskaņā ar piemērojamajiem normatīvajiem aktiem piegādātājam ir jāizstrādā un jāuztur efektīvas sistēmas šādiem uzdevumiem: i) darbinieku informēšanai un konsultēšanai par būtiskiem darba aizsardzības jautājumiem, un ii) precīzai lietvedībai par nelaiemes gadījumiem darbā, traumām, slimībām un gadījumiem, kad zināms, ka darbinieki ir pakļauti veselības un drošības riskiem.

2.2. Avārijas reaģēšanas procedūras

Piegādātājam ir jāizstrādā un jāuztur procedūras avārijas gadījumiem, nosakot kārtību, kā efektīvi reaģēt uz visiem ar veselības aizsardzību un darba drošību saistītiem ārkārtas gadījumiem un uz rūpnieciskiem negadījumiem, kas ietekmē piegādātāja darbiniekus, objektus vai apkārtējo kopienas.

2.3 Darba aizsardzības prasības *Carlsberg* grupas objektos

Ierodoties *Carlsberg* grupas objektos vai strādājot tajos, piegādātāja un tā apakšuzņēmēju personālam ir stingri jāievēro *Carlsberg* grupas darba aizsardzības noteikumi un procedūras.

3. Rūpes par vides ilgtspēju

Piegādātājam ir jāseko izmaiņām un jāievēro visi spēkā esošie piemērojamie normatīvie akti un citas prasības attiecībā uz tā uzņēmējdarbības, produktu un pakalpojumu ietekmi uz vidi. Piegādātājam ir proaktīvi jānodrošina atbilstība vides tiesiskajam regulējumam, pastāvīgi nodrošinot apmācības visiem attiecīgajiem darbiniekiem, kā arī jānodrošina savas saimnieciskās darbības efektīva operatīvā kontrole un pārraudzība. Papildus jau minētajai atbilstības nodrošināšanai piemērojamajiem normatīvajiem aktiem piegādātājam ir jāseko, jākontrolē un proaktīvi jārisina visi konkrētajā nozarē aktuālie jautājumi, kas saistīti, piemēram, ar klimata pārmaiņām vai ūdens resursu saglabāšanu.

3.1. Vides jautājumu risināšana

Piegādātājam ir jācenšas nepieļaut savas uzņēmējdarbības, produktu un pakalpojumu kaitīgu ietekmi uz vidi, kā arī jāuztur efektīvas sistēmas šādas kaitīgas ietekmes mazināšanai, novēršanai un ziņošanai par to. Piegādātājam ir pastāvīgi jāuzlabo savas uzņēmējdarbības vispārējie vides rādītāji, turklāt jāspēj to apliecināt, kā arī jāapņemas sadarbības ar saviem apakšpiegādātājiem, lai uzlabotu savas piegādes ķēdes vides rādītājus.

3.2. Oglekļa dioksīda izmešu ierobežošana

Piegādātājam ir proaktīvi jāstrādā ar mērķi saprast un samazināt savu tiešo un netiešo oglekļa pēdu (piemēram, CO₂ izmešus kā noteikts protokolos par siltumnīcefekta gāzēm) visā savā piegādes ķēdē un jānosaka galvenās jomas, kurās būtu jāsamazina oglekļa pēda.

3.3. Ūdens resursu un atkritumu apsaimniekošana

Ja piegādātājs izmanto lielu ūdens daudzumu nolūkiem, kas nav saistīti ar sanitārām vajadzībām, tam ir jāievieš procedūras ūdens saņemšanas un patēriņa regulēšanai, kā arī jāizstrādā risinājumi ūdens patēriņa samazināšanai, ūdens otrreizējai izmantošanai vai reciklēšanai. Piegādātājam ir jāpievērš īpaša uzmanība ūdens resursu apsaimniekošanai tajos reģionos, kur ūdens krājumi ir apdraudēti.

Piegādātāja radīti notekūdeņi ir jāattīra uz vietas vai arī jānovada uz oficiālām ārējām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.

Ja piegādātājs izmanto īpašas ķīmiskas vielas (atšķirībā no parastiem mājsaimniecībās un birojos tradicionāli izmantotiem ķīmiskiem līdzekļiem), tam ir jāveic šādi pasākumi: i) jāievieš atbilstošas procedūras šādu ķīmisko vielu, tostarp bīstamo materiālu identificēšanai, iegādei, uzglabāšanai, transportēšanai, izmantošanai, rekuperācijai un nodošanai atkritumos, un ii) jānodrošina derīgas materiālu drošības datu lapas.

Bīstamos atkritumus ir aizliegts deponēt atkritumu poligonos vai sadedzināt uz vietas, ja vien atbildīgās iestādes nav izsniegušas atļauju šādām darbībām. Visus atkritumus, kas neietilpst bīstamo atkritumu kategorijā, piegādātājs nogādā atkritumu poligonos vai sadedzina uz vietas, ievērojot visas piemērojamo normatīvo aktu prasības.

Piegādātājam ir jāievēro piemērojamie normatīvie akti attiecībā uz emisijām atmosfērā (tostarp uz aromatizētām vielām), trokšņa piesārņojumu, augsnes piesārņojumu (ieskaitot agrāk vai patlaban notikuša piesārņojuma riskus), ūdens saņemšanu, novadīšanu gruntsūdeņos un virszemes ūdeņos, kā arī uz atkritumu pārstrādi un deponēšanu.

4. Lietišķā ētika

4.1. Korupcija un kukuļošana

Savā saimnieciskajā darbībā piegādātājam ir jāievēro visi piemērojamie normatīvie akti, kuri attiecas uz korupcijas novēršanu, un piegādātājs it īpaši nedrīkst: i) mēģināt gūt nepamatotas priekšrocības, apsolot, piedāvājot vai dodot tiešā vai netiešā veidā jebkādas materiālas vērtības valsts vai pašvaldību ierēdņiem, darījumu partneriem vai jebkurai trešai personai, vai ii) iesaistīties jebkāda veida korupcijā, izspiešanā, piesavināšanā vai krāpniecībā ar mērķi netaisnīgi gūt nepienācīgas priekšrocības jeb kā citādi ietekmēt savu darījumu rezultātus. Piegādātājam ir jānodrošina, lai visi attiecīgie darbinieki un trešās personas ir informētas par piemērojamajiem normatīvajiem aktiem un tos ievērotu.

4.2. Dāvanas un izklaides pasākumi

Piegādātājs nedrīkst piedāvāt, finansēt vai ziedot greznas dāvanas, izšķērdīgus izklaides pasākumus vai viesmīlības pakalpojumus *Carlsberg* grupas darbiniekiem vai piegādātāja kontaktpersonām *Carlsberg* grupā, tādējādi mēģinot ietekmēt saimnieciskus lēmumus. Piegādātājam ir jāgādā, lai dāvanas un izklaides pasākumi, ko tas piedāvā *Carlsberg* grupas darbiniekiem, ir caurskatāmi un pamatojami no uzņēmējdarbības viedokļa. Nekādā gadījumā piegādātājs nedrīkst piedāvāt dāvanas, izklaides pasākumus, viesmīlības pakalpojumus vai ceļojumus tiem *Carlsberg* grupas darbiniekiem, kuri strādā grupas iepirkumu struktūrvienībā.

4.3. Interesešu konflikts

Carlsberg grupas darbinieki nonāks interesešu konfliktā, ja viņu personīgas intereses sāks ietekmēt viņu spējas rīkoties objektīvi un labākajās *Carlsberg* grupas interesēs. Piegādātājs nedrīkst iesaistīties darbībās, kas varētu radīt šādu interesešu konfliktu, vai kuras varētu radīt pamatotu iespaidu, ka šāds interesešu konflikts pastāv. Piegādātājs nekavējoties veic pasākumus, lai izbeigtu šādu interesešu konfliktu.

5. Konkurence un godīga tirdzniecība

Piegādātājs nedrīkst slēgt vienošanās (nedz rakstveidā, nedz mutvārdos) vai iesaistīties jebkāda veida darbībās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences izskaušana vai ierobežošana, vai kuru rezultātā tiek pārkāpti konkurenci vai godīgu tirdzniecību reglamentējošie piemērojamie normatīvie akti.

6. Datu aizsardzība

Piegādātājam ir jāievēro visi piemērojamie normatīvie akti attiecībā uz datu aizsardzību un personas datu apstrādi.